

Motion till riksdagen 2005/06:L314

av Yvonne Andersson m.fl. (kd)

Franchising

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av lagstiftning om förhandlingsrätt för franchisetagare.

Motivering

Inom Justitiedepartementet har för ett år sedan en promemoria, *Upplyst franchising* (Ds 2004:55), utarbetats. Promemorian har varit föremål för remissbehandling.

Franchising är en snabbt växande företeelse i Sverige och har ibland beskrivits som en företagarskola och en möjlighet att snabbt nå tillväxt genom att ”köpa in sig” i ett koncept med ensamrätt till ett eget distrikt. I promemorian framhålls bland annat att det har visat sig att bristen på skyddsregler för de småföretagare som på detta sätt ensidigt binder sig till en franchisegivare – som alltid är en större svensk eller internationell kedja – har lockat till missbruk. Det kan handla om bristande information om konceptet, oskäliga avtalsvillkor med mera.

I promemorian föreslås att om en franchisegivare ingår ett franchiseavtal skall han ge franchisetagaren den information om avtalets innebörd och övriga förhållanden som behövs med hänsyn till omständigheterna. Marknadsdomstolen föreslås bli den instans som avgör om franchisegivaren uppfyllt sin informationsskyldighet. I lagförslaget framhålls skyddsbehovet för franchisetagaren som varande den part som intar en underlägsen ställning i avtalsförhållandet. Oskäliga villkor i avtalet föreslås bli prövade av Marknadsdomstolen, som kan fatta beslut om förbud att använda sådana villkor i framtiden.

Den föreslagna lagstiftningen är ett steg i rätt riktning, men flera viktiga skyddsregler för företagare saknas. Varje franchisetagare är alltid en svag part i förhållande till franchisegivaren. Därför krävs det en mer heltäckande lagstiftning som skyddar den svagare parten för att företagsformen franchising skall fungera tillfredsställande.

Fel! Okänt namn på

I uppdraget för utredningen ingick även att bedöma behovet av ytterligare åtgärder utöver informationsskyldigheten, till exempel vad gäller bruket av skiljeklausuler vid franchising, behovet av särskilda regler för uppsägning av franchiseavtal och en förhandlingsrätt för franchisetagare och deras organisation. Några sådana förslag till skyddsregler för dessa småföretagare finns dock inte i promemorian, vilket är en stor brist. Vi vill särskilt framhålla vikten av att en kommande lagstiftning ger franchisetagarna en förhandlingsrätt mot franchisegivaren. Den organisation i Sverige som företräder franchisetagarna, Franchisetagarnas Riksorganisation, har mångårig erfarenhet av svårigheterna att få förhandlingar till stånd med enskilda franchisegivare eller franchisegivarnas organisation, Svenska Franchiseförbundet (SFF). Förslag från FRO:s sida om att träffa frivilliga överenskommelser har inte haft framgång.

Enligt vad motionärerna erfarit har FRO även under senaste året haft stora svårigheter och hittills inte lyckats att få till stånd förhandlingar med franchisegivare. Mot denna bakgrund framstår behovet av lagregler om förhandlingsrätt för franchisetagare som nödvändiga. Riksdagen bör därför besluta om att ge regeringen uppdrag att i den kommande lagstiftningen om franchising införa regler om förhandlingsrätt för franchisetagare.

Stockholm den 4 oktober 2005

Yvonne Andersson (kd)

Ingemar Vänerlöv (kd)

Helena Höij (kd)

Peter Althin (kd)

Ingvar Svensson (kd)

Tuve Skånberg (kd)

Olle Sandahl (kd)